

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

અલંકારો

Figures of Speech • Std 5 Vocabulary
GSEB ધોરણ ૫ • Linguistic Mastery Tier • કાવ્ય ની શોભા

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	ઉપમા	upama	Simile	જેવો, જેવી
2	રૂપક	rupak	Metaphor	સીધી તુલના
3	ઉત્પ્રેક્ષા	utpreksha	Personification	જાણે, જેવું
4	અતિશયોકિતિ	atishayokti	Hyperbole	મોટું વર્ણન
5	અનુપ્રાસ	anupras	Alliteration	એક જ અક્ષર પુનરાવર્તન
6	યમક	yamak	Repetition	શબ્દ પુનરાવર્તન
7	શ્લેષ	shlesh	Pun	એક શબ્દ, બે અર્થ
8	વિરોધાભાસ	virodhabhas	Paradox	ઊલટી વાત
9	અસંબંધ	asambandh	Disconnect	મેળ વગર
10	દૃષ્ટાંત	drashtant	Example	ઉદાહરણ
11	અન્યોકિતિ	anyokti	Allegory	ઈશારો
12	સંદેહ	sandeh	Doubt	શંકા
13	અનન્વય	ananvay	No-comparison	કોઈ સરખામણી નહીં
14	ગંભીરતા	gambhirta	Seriousness	ઘેરી વાત
15	પ્રતીપ	pratip	Reverse	ઊલટું

અલંકારો વિશે (About)

અલંકાર = આભૂષણ. કાવ્ય ની શોભા. ઉપમા, રૂપક, અતિશયોક્તિ - અલગ પ્રકાર. ધોરણ ૫ માં ૧૫ અલંકારો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

1 તેનું મુખ ચાંદ જેવું. (ઉપમા)

→ Face like moon. (simile)

2 રાધા હૃદય ની રાણી. (રૂપક)

→ Radha is queen of heart.

3 પવન ગાય છે. (ઉત્પ્રેક્ષા)

→ Wind sings. (personification)

4 આકાશ આંબ્યું ઘર. (અતિશયોક્તિ)

→ House touching sky.

5 કમલ કમલ માં કમલ. (યમક)

→ Lotus in lotus in lotus.

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Types: શબ્દાલંકાર, અર્થાલંકાર

Sound: અનુપ્રાસ, યમક

Meaning: ઉપમા, રૂપક, ઉત્પ્રેક્ષા

Use: કાવ્ય, ગીત, નાટક

Practice: કાવ્ય માં શોધો

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

1. ઉપમા
2. રૂપક
3. ઉત્પ્રેક્ષા
4. અતિશયોક્તિ
5. અનુપ્રાસ

English

- A. Alliteration
- B. Hyperbole
- C. Personification
- D. Metaphor
- E. Simile

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

1. _____ (Repetition) → Phonetic clue: yamak
2. _____ (Pun) → Phonetic clue: shlesh
3. _____ (Paradox) → Phonetic clue: virodhabhas
4. _____ (Disconnect) → Phonetic clue: asambandh
5. _____ (Example) → Phonetic clue: drashtant

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. અન્યોક્તિ (Allegory)**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. સંદેહ (Doubt)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. અનન્વય (No-comparison)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "ગંભીરતા" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "પ્રતીપ" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min

Q1. "ઉપમા" નો English meaning શું?

- (a) Simile
- (b) Alliteration
- (c) Disconnect
- (d) No-comparison

Q2. "રૂપક" નો English meaning શું?

- (a) Repetition
- (b) Seriousness
- (c) Example
- (d) Metaphor

Q3. "ઉત્પ્રેક્ષા" નો English meaning શું?

- (a) Reverse
- (b) Allegory
- (c) Pun
- (d) Personification

Q4. "અતિશયોક્તિ" નો English meaning શું?

- (a) Paradox
- (b) Hyperbole
- (c) Simile
- (d) Doubt

Q5. "અનુપ્રાસ" નો English meaning શું?

- (a) No-comparison
- (b) Metaphor
- (c) Disconnect
- (d) Alliteration

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

- 1. (Hint: Simile) _____
- 2. (Hint: Metaphor) _____
- 3. (Hint: Personification) _____
- 4. (Hint: Hyperbole) _____
- 5. (Hint: Alliteration) _____
- 6. (Hint: Repetition) _____
- 7. (Hint: Pun) _____
- 8. (Hint: Paradox) _____
- 9. (Hint: Disconnect) _____
- 10. (Hint: Example) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

#1	#2	#3	#4	#5
----	----	----	----	----

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

Find these 5 words:

ક	ા	ચ	ખ	ા	ર
ય	ા	ઉપમા	ય	ા	ી
ા	ં	રૂપક	ા	ર	ા
ર	સ	ઉત્પ્રેક્ષા	ા	ા	ય
ી	ો	અતિશયોક્તિ	ા	ન	ો
ા	ા	અનુપ્રાસ	ં	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! ગુજરાતી માં ૫,૦૦૦+ સંધિ+સમાસ examples.
- ! સંસ્કૃત આધારિત શબ્દો = ૭૦% ગુજરાતી.
- ! દરેક રૂઢિપ્રયોગ પાછળ વાર્તા છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ અર્થ સીધો સમજવો	✓ સંદર્ભ માં અર્થ સમજો
✗ બધી જગ્યાએ વાપરવું	✓ યોગ્ય context જરૂરી
✗ Spelling બદલવી	✓ મૂળ spelling preserve

Cross-Curricular Connections

- > **Literature:** કાવ્ય માં ઉપયોગ
- > **Speech:** ભાષણ માં શોભા
- > **Writing:** નિબંધ માં વાપરો

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (અલંકારો) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** ૫ examples ની વાર્તા લખો
- P2:** કવિતા માં application શોધો
- P3:** Daily diary માં વાપરો

Reading Recommendations

"ગુજરાતી વ્યાકરણ" - GSEB

સંસ્કૃત મૂળ શબ્દકોશ

balgujarati.com/std5/grammar/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Simile)
2. 2 → D (Metaphor)
3. 3 → C (Personification)
4. 4 → B (Hyperbole)
5. 5 → A (Alliteration)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. યમક
2. 2. શ્લેષ
3. 3. વિરોધાભાસ
4. 4. અસંબંધ
5. 5. દૃષ્ટાંત

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (a) Simile
2. Q2 → (d) Metaphor
3. Q3 → (d) Personification
4. Q4 → (b) Hyperbole
5. Q5 → (d) Alliteration

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. ઉપમા
2. 2. રૂપક
3. 3. ઉત્પ્રેક્ષા
4. 4. અતિશયોક્તિ
5. 5. અનુપ્રાસ
6. 6. યમક
7. 7. શ્લેષ
8. 8. વિરોધાભાસ
9. 9. અસંબંધ
10. 10. દૃષ્ટાંત

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=ઉપમા
2. 2=રૂપક
3. 3=ઉત્પ્રેક્ષા
4. 4=અતિશયોક્તિ
5. 5=અનુપ્રાસ

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ ઉપમા
2. ✓ રૂપક
3. ✓ ઉત્પ્રેક્ષા
4. ✓ અતિશયોક્તિ
5. ✓ અનુપ્રાસ

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-લાઈફ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

અલંકારો (Figures of Speech)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date